

DÖGTEMETŐ

A petrovgrádi szegénység foglalkozása.

Az ócskavasas felé vezető úton naponta többször is lehet látni kétkerekű kis targoncákat, mellettük főleg nők és gyerekek, de elég gyakran férfiak is.

Mennek az ócskavasashoz. Csontot eladni.

Honnan van az a sok csont? Hinni sem akartam, mikor először hallottam: a szegénység Petrovgrad határában kiásta a dögtemetőt. El tudod képzelni te városi ember, ki, ha egy döglött egeret ötszörös papiroson keresztül megfogsz, utána félóráig fertőtleníted a kezed, mi az a dögtemető? mit jelent dögtemetőt kiásni?

Orvosi vélemény szerint a dögtemetőnek környéke is a ragály fészke. Hisz ott a járványokban elhullott állatok tetemét földelik el. Messziről bűzlik a levegő a hely körül, hol ezek a tetemek a föld alatt rothadnak. Ez a föld maga a halál. És ezt a földet feltúrja a szegénység a tíz körmével és mohó éhséggel keresi a csontot.

Igen, nem költői túlzás, mohó, soha ki nem elégtülő éhséggel keresik a csontot, mert a csont — a kenyér. Száraz, sovány, kis falat kenyér. Kilónként 45 parát fizetnek a csontért, de súlyából leszámítanak 15%-ot a rátapadt sárra.

És ezért a kis falat kenyérért kockáztatják egészségüket, sőt életüket a petrovgrádi szegények. Tíz körmükkel túrják a gennytól, állati rothadéktól átitatott földet, minden egészségügyi gondoskodás nélkül. Tudják is ők, mi az a tetanusz? Gondolnak rá, hogy a legromdább nyavalyák veszélyeztetik életüket? Dehogy! Legfeljebb azt tudják, hogy elhullnak, mint az állat, melynek csontjait kikaparják.

Most valószínűleg ennek a sovány kenyérnek is vége lesz. A hatóság hivatalosan tudomást szerzett róla. A múltkor egy „tárnában” — mert csaknem szabályos bányákat ástak már itt — betemetett a föld egy gyereket. A mentők szállították kórházba. Nem tudom él-e még, mert ha meghalt sem hozzák az újságok a hírt: „Hősi halált halt a munka csataterén”.

A hatóság most valószínűleg betiltja a csontbányászást, miként tavaly az „ólombányászatot” is betiltotta.

Ólombányászat a Vajdaságban? Hát ilyesmiről ki hallott?

Igen, volt! A szegény nép évekkel ezelőtt feltalálta ezt a „jövédelmező foglalkozást”. A régi katonai lőtérren kivájta a földből a használt ólomgolyókat és lapokat öntött belőle. Cári elítéltek ólombányászatánál is egészségtelenebb foglalkozás. És még csodálkoznak egyesek, ha a szegénység szektát alakít, melynek jelmondata: Itélet alatt vagyunk! Ezt is betiltotta a hatóság, mint most a csontbányászatot. Őrt állított a bányához. Megpróbáltak még egyesek éjszaka ólmot bányászni, de azután áttértek a csontra.

És mi jön ezután?

A közegészséget egyoldalról biztosítja, hogy nem szabad a dögöt kiásni, de ki biztosítja a szegénységet az éhhalál ellen? Nem negatív közegészségügyi intézkedések szükségesek ide, hanem mélyreható szociális reformok.

Gyenes Sándor